

PRIČA O USPEHU

Povezivanje mlade radne snage na Kosovu sa pravim poslovima

Staziranje mlade priprema za tržište rada

Polaznici obuke kod proizvođača cipela, preduzeća Solid, dobijaju obuku jedan na jedan o svakom aspektu proizvodne linije da bi se obezbedila doslednost u kvalitetu proizvoda

Foto: USAID EMPOWER Privatnog sektora

„Nisam znala da na Kosovu već postoje preduzeća koja se bave ovakvim poslom – ili da bih imala priliku da učim od njih.“

Maj 2017— Pune energije i inspirisana trogodišnjim studijama u oblasti dizajna enterijera na Institutu za dizajn u Fiorentini, Italija, Arijana Canhasi se vratila na Kosovo – sa diplomom u ruci – da radi za malo drvnoprerađivačko preduzeće svoje porodice. Ne baš dizajn enterijera, ali dosta blizu, pomislila je.

Ali, kada je čula za tromesečno staziranje koje je bilo dostupno preko Udruženje prerađivača drveta na Kosovu, a koje bi je dovelo u jedno od najvećih preduzeća za dizajn i nameštaj u zemlji – Elnor – ona je odmah zgrabila priliku.

„Strastvena sam po pitanju dizajna i to je ono čime zaista želim da se bavim“, objašnjava ona. „Nisam znala da na Kosovu već postoje preduzeća koja se bave ovakvim poslom – ili da bih imala priliku da učim od njih.“

Canhasi je jedan od 30 stazista kojima je na kraju ponuđeno stalno radno mesto preko programa staziranja koji je Udruženje realizovalo, zajedničkim sredstvima sa USAID-ovim projektom EMPOWER Privatnog sektora. Pošto se većina prosvetnih programa u visokom obrazovanju na Kosovu usredsređuje više na teoriju nego na praksu, a porodične veze su glavni i najveći način da se dođe do posla – mnogi od mladih, obrazovanih ljudi u zemlji nemaju odgovarajuće veze da bi pronašli posao koji vole ili imaju veće kvalifikacije od radnog mesto koje mogu da dobiju.

U protekle dve godine, USAID je, preko projekta EMPOWER, podržao više inicijativa čiji je cilj bio da se pravi mladi ljudi povežu sa pravim poslovima. Do danas, stalno zaposlenje pronašlo je više od 620 stazista kroz ovaj program, u različitim sektorima koji su spremni za razvoj.

Još jedan od ključnih prioriteta za USAID je da se obezbedi da preduzeća sa jakim programima obuke na radnom mestu – poput preduzeća Solid i pružaoca usluga klijentima IQ-to-Link – dobiju podršku koja im je potrebna za rast i stvaranje novih radnih mesta. Da bi se nadoknadio nedostatak kvalitetnih strukovnih programa, mnoga preduzeća na Kosovu imaju interes da značajno ulažu u obuku za određena radna mesta, preusmeravajući resurse od drugih investicija koji su potrebni za proširenje.

„Moramo da obezbedimo sopstveni program usavršavanja da bismo obezbedili da svaki novi radnik ima priliku da uspe – ali za neke je potrebno više vremena od drugih“, objašnjava rukovodilac preduzeća Solid za razvoj poslovanja Gresa Kući. „Grant od USAID-a za opremu omogućio nam je da se proširimo na proizvodnju cipela za decu, a da ne žrtvujemo kvalitet obuke za sve zaposlene.“

Kroz ugovor o grantu, Solid je zaposlio i obučio 60 novih radnika. Porodično preduzeće – prvi put osnovano 1996. godine – udvostručilo je svoju veličinu u poslednjih pet godina i nastavlja da obučava 10-20 novih zaposlenih svakog meseca.

Za pozivni centar u nemačkom vlasništvu IQ-to-Link, koji je novi na Kosovu, grant USAID-a za opremu oslobodio je početni kapital koji je bio potreban za otvaranje prvog predstavništva – sa službenicima koji su spremni da zadovolje potrebe većih inostranih klijenata poput klijenta Deutsche Post DHL. Nakon obučavanja i zapošljavanja 200 novih radnika prema ugovoru o grantu iz 2015. godine, IQ-to-Link se proširio da bi zaposlio skoro 350 ljudi između svog predstavništva u prestonici i druge lokacije, koja je otvorena godinu dana kasnije.

„Kvalitetna usluga za klijente je ono što nas razlikuje od konkurencije“, objašnjava direktor preduzeća IQ-to-Link Jens Rajšenbah. „Zahvaljujući podršci od USAID-a, uspeli smo da obezbedimo obuku po industrijskom standardu za svoje radnike i da otvorimo nova radna mesta brže nego što smo planirali na početku.“

Petogodišnji USAID-ov projekat EMPOWER Privatnog sektora koji finansira i Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju, od jula 2014. god. radi na stimulisanju stvaranja velikog broja radnih mesta, podizanjem konkurentnosti kosovskih firmi u sektorima spremnim za rast, poput sektora odeće, drvnoprerađivačkog sektora, sektora IKT, obnovljive energije, turizma i metaloprerađivačkog sektora. Projekat je do danas stvorio preko 1.700 novih radnih mesta na celom Kosovu, a planira da do jula 2019. god. stvori ukupno 5.000 novih radnih mesta.